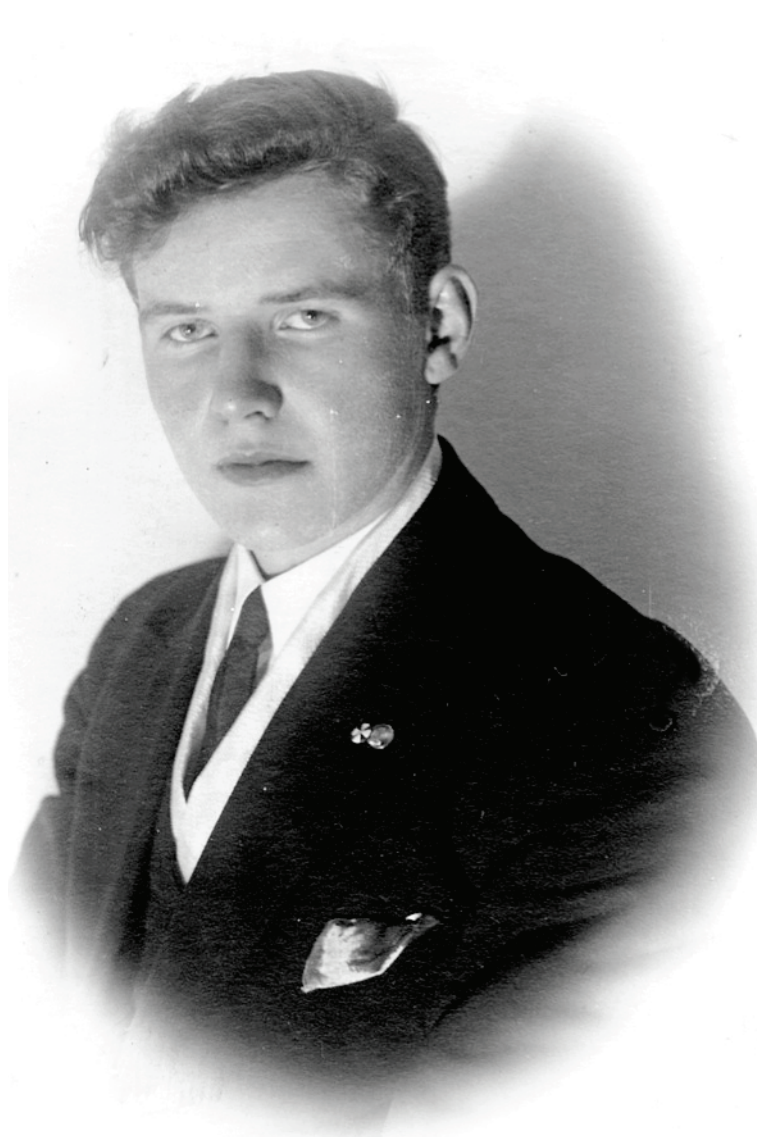

Dánjal Jákup Mikkelsen, Mikkel

gamli rennistrongurin var. Eg havi ivaleyst verið so ungur, og tá var tað ikki lukkuligt hjá einum óvita at fara vestur í Múlagjógv, tað varð roknað fyri at vera vandamikið, so eg minnist ikki rættiliga hvussu báturin varð festur uppundir har vesturi. Men eg minnist væl, at tá ið báturin kom heim, hekk hann í einum stroppi, og at hann gekk akkurát fríður av helluni.

Og eg minnist eisini, at hann varð togaður heim eftir renni-streinginum við einum togi, ið lá um eitt gonguspæl. Togið lá tvørtur um eitt hjól, sum eitt súkluhjól, ið var eina mannshædd upp frá helluni, og lá vatnrætt. Hjólið stóð á ovara enda á einum aksli, ið stóð upp og niður, og mól í einum barði, sum stóð í helluni. Um miðjuna á akslinum var eitt hjarta við holum, har fyra spakar vórðu stungnir inn, so teir stóðu vatnrættir út frá, um eina hálva manshædd uppfra.

Tá ið so báturin skuldi heim, varð so trýst á spakarnar, fleiri á hvønn, og so varð gingið runt, til báturin var komin heim. Men tað gekk spakuliga, tað gekk óalmingiliga spakuliga. Einkí var gjørt til at ganga á hjá teimum, sum vundu spælið, tað var alt, sum tað var, sum várharra hevði skapt alt har vesturi.

Nýggi rennistrongurin á Eiðinum

Tað var danska verksmiðjan Titan í København, ið gjørdi banan á Eiðinum, og tað var ingenjörurin Thomsen, ið var fyristøðumaður, tá Kleivin og koyribanin vóru gjørd. Kostnaðurin var 120.000,- kr. Longdin á bananum var 297 m, og hann var frá 10 til 13 m høgur upp

frá helluni, alt eftir sum hellan lá.

Tá banin var liðugur í 1930 koyrði Mortan Poulsen, Mortan politi, hann fyrsti tíðina, til kommunan yvirtók hann, og setti mann í starv. Tað varð so eg sum varð settur í starv frá 15. apríl 1931. Starvið varð lýst leyst, og minnist meg rætt vóru 7 umsóknir, men eg havi kanska verið yngstur og lættastur. Tað var umráðandi tá banin skuldi haldast við líka, at tað var ein ungur og lættur maður.

Eg var 18 ára gamal, og lønin var tá 985,- krónur árliga. Tá var fiski-parturin hjá monnum 400-600 krónur fyri árið.

Eg koyrði banan til 15. mai 1947, tá var lønin vorðin 2.600,- krónur árliga.

Tá eg fór í annað arbeiði, varð banin steðgaður. Hann trongdi til umvælingar, men lítið var til av peningi tá, og eisini komu trolar-arnir og onnur góð skip, so smáligt varð við útróðri vestanfyri. Síðani hekk hann har, og tá hann einaferð í 70-árunum varð hildin at vera hættisligur at hava standandi, varð hann sprongdur burtur. Funda-mentini standa tó enn.

Streymnýtslan

Sleiparin brúkti nógvan streym, hvussu nógvan, dugi eg ikki við vissu at siga, men hann brúkti so nógvan streym, at ísvirkið á Tvøroyri kundi ikki koyra tá banin koyrði, og var tað umráðandi fyri ísvirkið, so mátti banin steðga. Koyrði bæði ísvirkið og banin, sást tað best heima við hús, her heimi í bygdini, bæði innanhýsis og á gøtuljósunum, at streymurin minkaði burtur í einki, tá banin fór í gongd, og tá hann steðgaði, lýsti

aftur sum vanligt, so tað hevur ikki verið smáting av streymi banin brúkti.

Arbeiðsumstøður

Tað var ikki hvør maður, sum skilti tað, at tað var torført at koyra banan undir sovorðnum streymviðurvkiptum. Stjóri fyri elverkinum var Lystbæk, hann var dani, kom ikki nóg millum fólk, hann tosaði lítið við fólk, og var sostatt eitt sindur handikappaður. Hann fekk sóknarstýrslimirnar at áleggja mær, at eg skuldi boða honum frá ein hálvan tíma áðrenn bátur kom aftur av útróðri.

Ein og hvør dugdi væl at skilja, at tá bátur kom inn um Múlatanga, og skuldi rógva tær 60-70 metrarnar inn í Múlagjógv, bar ikki til, at eg skuldi renna heim, har var eingin telefon, og siga honum frá at nú komu bátarnir aftur av útróðri.

Mangan skuldi eg eisini standa leingi og banka uppá, tí hann tosaði í telefon, ella var bundin av øðrum. Tá eg so var komin vestur aftur, vóru allir aftur komnir av útróðri, og lógu og bíðaðu. Eg skuldi heldur ikki fara undir at koyra fyrr enn ein hálvan tíma eftir, at eg hevði boðað

frá. Teir, ið ráddu fyri, hava ivaleyst heldur ikki skilt tað, tí teir vóru ikki útróðarmenn.

Menninir, sum tá vóru í sóknar-stýrinum, vóru Johan Nolsøe, Tummas við Krosslið, Jaspur Hjelm, Petur á Gørðunum og Dánjal í Meiliti, eingin av teimum vóru út-róðarmenn, so teir kendu einki til hvussu viðurskiptini vóru.

Múlagjógv

Múlagjógv, har banin gongur inn, liggur betri fyri enn Kleivin. Gjógvin liggur inn úr umleið út-synningisunnan, og er umleið 75 metrar long. Innast inni er drátt-urin, ið vendur í ein norðan, soleiðis at bæði Múlin og urðin verja fyri, og um so ikki var, so var eingin dráttur. Var Múlin ikki, var eingin dráttur av týðningi her, og heldur eingin útróður.

Elektriski banin

Tá komið varð aftur av útróðri, varð báturin drigin upp á turt, síð-ani vórðu tveir skinnarar loraðir niður á stokkarnar, ein framman og ein aftan, og undir øðrun end-anum á hvørjum skinnara var ein ketustroppur fastur. Ketustropp-

arnir vórðu lagdir undir bátin, og festir í ein krók í hinum endanum á skinnaranum. Báturin varð síðani hivaður 6-7 metrar upp undir koyrivognin, har spælið steðgaði automatiskt. Koyrivognurin varð so settur í gongd, og koyrt varð tær 300 metrarnar heim á Eiðið til vegin.

Fiskurin varð fyrst tveittur upp á land fram við gjónni, og síðan borin í fiskakassan, ið tók 1 tons, 20 centnarar, og fiskurin fór sjálvandi sama veg, heim til endan á bananum. Haðani var stutt til vegin og bilin.

Sum oftast varð báturin koyrdur heim fyrst, men ikki aldið, tað var sum tað lá fyri, var ókyrra, ella sá út til at verða ókyrra, var um at bjarga bátinum. Men gingið varð altíð eftir tørni, bátar og fiskur vórðu avgreidd í teirri raðfylgju teir komu til lands.

PS

1 centnari er hundrað pund, 50 kg.

Bátur verður fluttur úr Múlagjógv